

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Aviz.

Rugăm cu înzistență pe domnii abonenți din anul trecut, cari n'au achitat abonamentul pe semestrul al II-lea, să binevoiască cu întoarcerea poștei al achita trimitându-ne tot-odată și costul abonamentului pe sem. I. al anului curent. Iar acelor stim. domni abonenți, cari au primit foaia pe sem. I. din anul trecut și au fost rugați expres în două rânduri, cauzându-ne și spese, fără de a solvi nici până azi prețul neînsemnat de 2 cor., le atragem atențiunea din nou, că fără conziderare de stare socială îi vom improcua, dacă nici în termen de 8 zile nu vor voi a satisface acestui aviz.

Administrația.

Patima beției.

Patima beției (alcoholismul) este una din cele mai groaznice patimi ale timpurilor noastre.

Acest dușman de moarte al omenirii, derăpânează sănătatea, trece copiilor slăbiciunile părinților, timpete mințea și sufletul, și pe lângă asta, duce și la saracie ncăgră. Unde patima

FOIȚA

Buchetul de camelii.

(Continuare)

În odaia ospătăriei d' Angletterre umbra în sus și în jos d-na Malibran.

Renumita cântăreață era îmbrăcată în vestmânt de casmiru albu cu un șlep lung. Pe la brâu era strânsă cu o panglică vânată de mătăasă.

În jurul grumazilor ei de un format frumos străluciau două rânduri de diamante. Ole Bull ședea pe un scaun, iar buchetul de camelii și-l așeza pe măsua, ce era dinaintea lui.

— Precum spusei — pretine dragă — continuă cântăreața oprindu-se înaintea violinistului — îmi servește de o bucurie foarte

beției și-a făcut drum, urmările zdrobitoare nu întârzie. Corpul social suferă din pricina ei deodată în două direcțiuni, pe deoparte sărăcind ajunge la ruină materială, pe de altă parte să descompune, primejduind însăși ființa neamului.

Recunoscând urmările înfricoșătoare ale acestui dușman al popoarelor, unele state, cărora le zace la inimă soartea supușilor săi, au început de cu vreme să se apere contra alcoholismului cu toate mijloacele ce stau puterii statului la îndemână. Alte state însă, nu numai că nu iau nici un fel de măsură trebuincioasă contra lățirii acestei patimi urite și stricacioase, ci pentru venitul mare cel aduce fabricarea și vânzarea spirituoaselor, jertfește, tăcând mulțimea de nefericiti ce se dau perzării cazând în patima beției.

Dintre puținele state cari prin legi aspre au știut să-și mântuească populația de această patimă, țările peninsulei scandinavice, Svedia și Norvegia, stau ca model în fruntea celorlalte. Dela sfârșitul veacului trecut ele au primit o lege după care vânzarea în detal (în mic) nu se acordă decât celor cari au obținut o patentă; în acelaș timp numărul licențelor de vânzare este măsurat înainte pe fiecare an, și la începutul anului autoritatea pune li-

mare a te putea vedea pe d-ta așa pe neașteptate. De când am convenit la Pariz, ai dispărut cu totul dinaintea ochilor mei și acum deodată pe neașteptate îmi apari aici! De altcum cu studiarea cum progesezi! De ce nu dai concerte?

— Cu studiarea, cred, pot fi îndestulit — răspunde măhnit Ole Bull, — cu pășirea în public însă mai puțin. În Milan și Veneția m'am încercat a păși în public, însă fără ca să fi putut ajunge la rezultatul, ce mi-ar putea crea un viitor. În florența m'au desconsiderat chiar cu totul, așa încât în timpul din urmă trăiesc retras.

Te compătinesc.

Dar știrea despre concertele mele mă îndeamnă la o rugare. În ciuda nesucceselor mele, am mare încredere în știința mea. Am însă lipsă de ajutor puternic, care să mă scoată din umbră; trebuie să se ivească o

cențele la licitație. La această licitație nu să pot infățișa decât oameni de cinste.

Folosindu-se de puterea pe care o dă legea societăților, un număr carecare de societăți de cumpătare luă ele în mână licențele spre a le folosi așa încât să restrângă beutura alcoholului.

Fiecare local este pus sub conducerea unui om cu plată fixă, și care nu are nici un câștig din vânzarea beuturilor spirituoase; în schimb însă, acest conducător poate să tragă foloase, deosebit de plata, din vânzarea mâncărilor și beuturilor nespirtuoase. Cu chipul acesta el n'are nici un interes să îndemne pe oameni la beutura vinarsului, și astfel înrăturirea nenorocită a circimurului a fost înlăturată.

Localul însuși de circimură, printr'un regulament al societăților de cumpătare, e făcut anume să fie prea puțin prietenos beutorului. Vinzarea pe datorie este oprită de tot, iar prețul beuturilor în mic e foarte scump, și nici un mobilier care să îndemne pe mușteriu să stee în circimură: în ea scaune nu sunt, fumatul e oprit, n'ai drept să vorbești cu glas tare ș. a. În acelaș timp alături este o sală frumos mobilată, un adevărat restaurant de cumpătare, unde să vind mâncări și beuturi nespirtuoase.

stea, care să răspândească lumina încât să întoarcă privirile mulțimei și asupra mea. Atare stea pare că ești d-ta. Rugarea mea deci este ca să-mi permiți a lua parte activă la concertul, ce vrei d-ta să dai! Că te rog atât de ferbinte și într'un timp atât de înaintat, este că știu, că numai acești unic concert voești al da.

La aceste cuvinte ale violinistului fața cântăreței deveni serioasă. Apoi cu bunățate dar cu vâdită confuzie zise:

— Iubite prietino! d-ta știi, că în inima mea invidia de artist nu are loc și chiar de aceea răspunsul meu nu-l vei tălmăci rău. Mai dinainte îți spuseseam, că călătoresc cu mirele meu, cu dl Beriot. El e violinist în tocmai ca și d-ta și trebuie să-ți mărturisesc fără încunjur, că el este chiar așa de jalus pe numele său, ca și pe amorul meu. Deci pune-te în starea mea! Știu că dacă îi voi

Localurile acestea se deschid la 8 ori la 9 dimineața și să închid la 9 seara. În ajun de sărbătoare sau de Duminecă să închid la 5 oare, deci înainte de ceasul când să face plata muncitorilor, și rămân închise până a treia zi. Tot așa să face în zilele de alegeri, de târg, și totdeauna când în localitate (oraș—sat) este un număr de oameni mai mare ca de obicei, ele stau închise.

Urmarea a fost, că unde pe timpul când s'a introdus legea asta, în Svedia să trecea atâta beatură, de venea 23 litre pe tot capul de om al țării, pe atunci în 1896 venea numai 3 litre, și azi abea $1\frac{1}{3}$ litre. Iar în Norvegia azi abea să mai trece 1 litru de capul de om pe fiecare an.

La rezultatele aceste îmbucurătoare nu ar fi putut ajunge nici odată numai cu ajutorul legilor, dacă nu lucra în acelaș timp și spre acelaș scop, societatea acestor țări; căci e lucru cunoscut, că o lege, fie ea încă pe atât de bună, dacă populația nu vrea să o țină, întotdeauna o poate încungiura și atunci rămâne numai pe hârtie.

La noi în Ungaria, puterii statului nici prin gând nu ia trecut să făurească o astfel de lege care să restrângă întrucâtva desfrâul acestei patimi care să lățește și seceră tot mai multe jertfe mai ales și printre populația noastră românească. Tot ce s'a făcut până acum la noi, a fost circularul ce s'a dat sub presiunea congresului internațional contra alcoolismului ținut anul trecut la Budapesta. În el se zicea, că preoții de pe amvon și învățătorii de pe catedre să predice contra necumpătării la beutura spirtuoaselor. Câți preoți să vor fi încumetat să urmeze acest circular, ne putem face închipuire îndată ce știm cum beau preoții noștri cu țaranii în rând în cârciuma infectă a lipitoarei satului. Și acești preoți nu sunt numai moralisții de odinioară, ci durere și maturisanții preoți abea de

aduce la cunoștință dorința d-tale se va mândri foarte. Ori-cât de bucuroasă ți-ai face plăcerea în pozițiunea de acum, aceasta — îmi pare rău — este cu neputință.

— Nu, d-na mea, intră așa împrejurări la tot cazul trebuie să abzi, — răspuse Ole Bull desperat. Fața îi era palidă. Se simțea ca și cum s'ar cufunda și ca acela, pe care-l părăsește și ultimul ajutor.

— Afară de aceea — continuă cântăreața, — Charles și așa astăzi e cu voia rea. Vei ști doară d-ta, că mă despărț de bărbatul meu cel dintâiu. Am avut speranță a primi aici vestea, că juriul ne-a despărțit, dar în loc de aceasta am primit o scrisoare, după care despărțirea se amână de nou pe un an.

— Atunci pricep indignarea lui. N'azi putea vorbi cu dl Beriot? — întrebă Ole Bull.

un an, doi, și în care se puneau atâtea nădejdi. Să înțelege cu astfel de elemente ale societății, chiar și cu cele mai bune și aspre legi ce și le poate închipui mintea omenească, nu ai ajunge la rezultatele ce le am vazut ajunse în cele două state scandinave.

Ținerea și îngrijirea vitelor.

Sarea pentru vite este de neapărată trebuință. Sarea face nutrețul vitelor mai gustos și mai plăcut și pe lângă acestea le mărește și setea. S'a constatat, că vitele lipsite de sare în deobște sunt mai slabe decât acelea, cărora nu le lipsește sarea. Sarea mai are o înrîurire însemnată și asupra îngrășatului. De aceea vitelor puse pe îngrășat, trebuie să le dăm mereu sare, căci altfel nu se îngrășă cum se cade. Sunt unele nutrețuri, cu deosebire ierburi, cu cari când să nutresc vitele nu prea au așa lipsă mare de sare. Greutatea sau cantitatea de sare, ce trebuie dată unei vite nu se poate hotărî Totuși pentru o vită mare să socotește de regulă câte o jumătate kilogram pe săptămână. Sarea trebuie dată la vite pe fiecare zi, sau la două zile odată. Cea mai bună sare pentru vite, este cea mărunță, care să amestecă cu faină ori cu țărițe. Sarea în zdroburi mari, nu să prea recomandă pentru vitele rumegătoare, de oare-ce lăcomind ele prea tare după ea, pot să rupă de odată prea multă, ca să se înecă, ori pot să-și strice și dinții dinainte.

Sarea în grunzuri (bucăți) să capătă de o vreme încoace ieftină și pentru vite, decând ministrul de finanțe a dat poruncă ocnelor din Maramureș și Ardeal să pregătească anume grunzuri pentru vite ca să poată linge bine.

GUNOIUL.

Așternutul, care să întrebuițează sub vite, pentru a suge udul și balegile mai moi, poate consta din: pae de

grâu sau săcară, orz, ovăs, rogoz sau frunze de arbori. Cel mai bun așternut este cel de paic de grâu și săcară, de oare-ce acestea au goluri mai mari, ca celelalte, și astfel absoarbe mai multe părți din ud și balegi.

Pentru o vită mare, să socotesc ca așternut, cam 4 chilograme de pae pe zi, iar pentru un vițel numai pe jumătate atâta. Un chilogram de pae de grâu sau săcară, absoarbe câte patru litri de ud; cele de orz și ovăs numai pe jumătate atâta, iar rogozul și trunzele arborilor neavând goluri mai mari, abea pot absoarbe câte un litru.

Cu cât se lasă așternutul mai mult sub vitele cornute, cu atât se face gunoiul mai bun, de oarece golurile, paicilor au timp mai mult de a se putea umplea cu udul și balegile mai moi, și astfel apoi pot ajuta mai curând descompunerea și ferberea lui. De aceea în unele economii mai mari, gunoiul nu se scoate așa des de sub vite, ci ceva mai rar. În asemenea cazuri, grajdurile se fac ceva mai înalte și cu esile mișcătoare, ca adecă acestea să se poată ridica și slobozi după trebuință.

În împrejurările în cari se află economii nostri însă, așa ceva e foarte greu. Este de ajuns, dacă gunoiul se lasă sub vite până când credem, că așternutul s'a umplut bine de ud și balegi mai moi, pentru-că dacă nu se lasă atâta, ci se scoate așternutul mai săc pe grămadă, atunci gunoiul mucezește și astfel apoi nu are mai nici un preț pentru economia câmpului.

Pentru a încungiura aceasta, este de recomandat a face gramada (platforma) de gunoiu ceva mai afundă în pământ și cam în dos, unde să fie adăpostită și contra vânturilor și a căldurei, apoi e bine a mai arunca din când în când pe ea și udul, ce se scurge din gunoiu sau grajd, iar iarna e bine a arunca câte o dată și zăpadă, dacă presupunem că gunoiul nu are destulă

la aceea că ultiți cruceri și-i dete Mariettei și că un singur cuvânt zis de cântăreața îi va mântui de gândurile viitorului mai apropiat însă numai decât să ridică întrânsul ambițiunea sa de artist contra primirei de pomână, și liniștit dar cu singuranță sunară de pe buzele lui:

— Nu știu că în ce chip, d-nă.

Apoi întinzând mâna și simțând durere în inima sa pentru pierderea ultimei nădejdi zise:

— D-zău cu d-ta, la revedere pe sară!

Deja prinse de clanța ușei, când cineva îi atinse pe umăr. La spatele lui sta d-na Malibran.

— Iubite prietino — zise cu suris glumeț — încă pe un minut!

— Acum eu am o rugare către d-ta. Nu mi-ai vinde buchetul de camelii din mâna d-tale?

— Îmi pare rău — răspuse d-na Malibran, — s'a dus ca să dea vizită câtor-va prietini de artă, dar aștept în tot minutul sosirea lui. Pot spera, că vei aștepta sosirea lui?

— Durere aceasta nu se poate împlini — zise artistul în timp ce luând de pe masă buchetul de camelii se ridică. Trebuie să facă o cale până la medic și chiar de aceea trebuie să abzi de întâlnire.

— Dar la concert permis-m'ie să te aștept?

— De sigur d-na mea!

— Iubite prietino! — zise trăgănat cântăreața privind cu compătimire exteriorul miser alui Ole Bull, acompaniarea d-tale la concertul de azi a trebuit să o resping, deși cu părere de rău. — însă dacă îți pot servi altcum....

Fața lui Ole Bull deveni roșie ca jericul. — Știa, ca prin această întrebare cântăreața voia să ai oferi ajutor în bani. Gândi și

umezală, ca se poată ferbe; mai departe bine a planta în jurul grămezii și câțiva frăgari (duzi), cari prin umbra lor încă împiedecă evaporarea materiilor nutritoare ale gunoiului.

Precum este păgubitor a arunca gunoiul, când se scoate de sub vite cu furcoiul în toate părțile, apoi a lăsa udul ca să se scurgă din grajd sau gramadă, fără al întrebuița undeva, tot așa de păgubitor pentru plugărit este și a aduce gunoiul pe câmp și acolo a-l lăsa în grămăjoare mai mici timp uitat în arșița soarelui, expus vânturilor și ploilor, până când se scurge din el toată puterea nutritoare.

Lucră deci tare greșit economii aceia, cari socotesc gunoiul vitelor ca pe o materie nefolositoare, de care voesc a se scăpa cât mai curând și cu orice preț; lucră tare greșit și aceia, cari lasă grămada de gunoiu din curte de o risipesc porcii și alte vite în toate părțile: unii ca aceștia să asemănă nebunului din poveste, care și-a aruncat punga cu bani într'un lac afund și striga cât îl lua gura, că moare de foame. Așa fac și plugarii, cari fac astfel de greșeli cu gunoiu, să căesc după aceea, că au dus atâtea și atâtea cară de gunoiu și totuș au avut culesuri slabe. Vezi bine, că culesurile au fost slabe, dacă și gunoiul a fost rău și fără nici o putere nutritoare în el.

Ioan Georgescu

Cresterea vermilor de mătăsă

În numărul trecut al Bunului Econom am dat cetitorilor nostri îndrumarea de unde își pot câștiga ouă pentru vermi de mătăsă, adică dela »Selyem tenyésztési felügyelőség« în Szegszárd. Rugărilor sunt a să trimită prin antistia comunală sau prin împuternicitul culturii vermilor de mătăsă.

Între mijloacele de a înainta în bunăstare, să numără și creșterea ver-

milor de mătăsă, sau producțiunea mătăsei. Aceasta îndeletnicire este una din cele mai bănoasă, și precum să știe ținuturi întregi din Italia și Franța s'au îmbogățit și au ajuns la o stare înfloritoare numai prin creșterea vermilor de mătăsă, pentru că mătasa să poate întrebuița în foarte multe chipuri, și aceasta e pricina, că ea este una din materiile cele mai căutate și mai bine plătite.

Precum în alte țări creșterea vermilor de mătăsă a adus bunăstare și înflorire, tot așa ea poate aduce și la noi.

Frăgarii (duzii), cu ale lor frunze să hrănesc vermi de mătăsă cresc și le umblă bine în toate țările locuite de Români. Deci unde este la îndemână frunză de frăgar, creșterea vermilor de mătăsă să poate începe fără zăbavă.

De altă parte abia este vr'o îndeletnicire, care să se poată săvârși de femei de bătrâni și chiar de copii. Ori care plugar, ce-și are căsuța sa, șură sau măcar un șopru curat, poate să se îndeletniciască cu creșterea vermilor de mătăsă, dacă nu-i lipsesc câțiva frăgari la uliță, în curte și în grădină pentru hrana vermilor.

Mare înlesnire este în creșterea vermilor de mătăsă și din pricina, că ea să face într'un timp, când nu s'au pornit din greu celelalte lucrări economice și pentru-că ea nu ține mai mult decât 7 săptămâni. În timpul acesta scurt ar putea câștiga fiecare familie românească dela 100 cor. în sus, după cum are la îndemână frunză mai multă sau mai puțină. Și cum lucrarea aceasta, ușoară fiind, o pot săvârși chiar și copiii nehnarici pentru altceva, femeile și bătrâni, credem că toți avem datoria de a stărui pentru creșterea vermilor de mătăsă în comunele noastre.

Încât pentru prăsierea de frăgari, în țara noastră e o înlesnire, ce nu să găsește ori și unde. Anume: comunele și școalele, cerând sămânță de frăgari

cul de mulți invidiat al d-nei Malibran, dară și mult batjocurit pentru jalusia fără margini față cu ia.

— În fine m'am reîntors iubita mea, — zise acesta — nimic mai nesuferit decât vizitele de politeță. Pururea acele-și întrebări și aceleași răspunsuri, acele-și laude complimente. Intinde-mi însă acum mânuțele tale delicate! Altmintrelea cum ți-i petrecut în absența mea?

— Foarte bine — zise cântăreața surizând cu șireție către logodnicul ei.

— Așa? — zise Beriot contrăgându-și sprâncenele.

— Și cu ce, dacă e permis să te întreb?

— Am avut oaspe Charles, un domn!

Un domn? nu ți-am interzis odată pentru totdeauna de a primi oaspeți și încă în

de prăsilă, le capătă în cînste. Doritori de a prăsi astfel de frăgari, arbori, folositori, au să se adreseze tot la inspectoratul de mătăsărit, amintit mai sus, din Szegszárd.

Având în vedere că 100 de cor. mai mult la an pentru un plugar este o sumă destul de însemnată, și că aceasta cum am arătat, să poate câștiga cu mare înlesnire, fără a împedeca celelalte lucrări de acasă sau din câmp, nădăjdum, că să va face o pornire spre bine în această privință.

De pe Domeniile Coroanei.

Di Ioan Kalinderu, președintele Academiei Române din București, și administrator al domeniilor Coroanei, a adresat tuturor agenților de pe moșile, care formează proprietatea Majestății Sale regelui Carol, un circulariu cu privire la aceea ce au a face pentru a lumina poporul, a-l aduce la dor de muncă și la chibzueală bună în ce privește întrebuițarea prisosului muncii sale așa, ca să nu ducă lipsă în viitor. Circularul e plin de povește bune, cari pot fi aplicate și la poporul nostru, de aceea îl reproducem în întregime după cum urmează:

(Urmare)

Aceiaș îngrijire să cuvine și vermilor de mătăsă care era odată în floare și făcea fala femeilor române de la țară până la Domniță.

După cum ați văzut din circulara ce v'am adresat, cu prilejul trimiterii cărțicelilor des e gândacii de mătăsă, această lucrare nu cere nici timp prea mult, nici cheltuieli mari, și să poate face cu ajutorul chiar al copiilor. Tot atunci vă mai făceam cunoscută întemeierea societății *Tesdloarea* după îndemnul și sub ocrotirea M. S. Reginei, care a luat în de aproape priveghere dezvoltarea acestei îndeletniciri.

Am nădejde că străduința d-v. în această direcțiune va fi fericită, de oare ce în urma instrucțiunilor ce v'am dat,

— Un vechi cunoscut din Paris, — răspunse artista, care începu a-și petrece cu gluma începută, cu carea putea potența jalusia fără temeii a logodnicului ei.

Și încă un cunoscut parisian, — strigă Beriot, pe care îl aduse tot în mai mare iritare răspunsul ocolit. — Spune-mi îndată numele!

— Și dacă nu o ași face?

— Te a-și pedepsi aspru.

A mă pedepsi ha, ha, ha! E și mai bine. Privește numai Charles, — continuă cântăreața rîzînd, — acest frumos buchet de camelii încă l-am primit dela el!

(Va urma)

— Buchetul de camelii? — întrebă Ole Bull surprins.

— Da, însă cine ar face așa față surprinsă dacă o femeie îl roagă de o compliment. Așa cred, că acest buchet ar sta de minune pe vestmântul meu. La concert la-și acăța de brâu.

Ole Bull zimbî trist.

— D-na mea — zise mă bucur, că cel puțin în ăst mod pot participa la concertul d-tale. Aci sunt florile!

— Mulțămesc — zise cântăreața și luă buchetul, — darul d-tale mă va ridica la perfecțiunea mea cea mai înaltă a artei, Adio!

— Adio, d-na mea!

Abia părăsi Ole Bull odaia, când pe o ușă laterală intră un bărbat în care la prima vedere se putea recunoaște un artist: Charles de Beriot fusese artistul de curte al Majestății Sale împăratul Holandei și era logodni-

avem plantațiuni întinse de duzi în acest scop.

În ce privește pe sătenii cari nu au de loc sau foarte puțin pământ, să pot face, cum am zis, muncitori agricoli speciali sau meșteșugari:

Agricultura a luat de un timp încoace un avânt îmbucurător și are nevoie de brațe tot mai iscusite. Afară de aceea să face mult mai intensiv ca înainte, așa că mulți proprietari, cu tot ajutorul ce au dela diferitele aparate și mașini, sunt siliți a aduce lucrători de aiurea, pe când mulți din țărani își perd vara; în loc să caute de lucru acolo unde să cere. În această situație ne-am aflat și noi, mai ales la Domeniile Sadov și Segarcea, unde a trebuit să se aducă muncitori de peste Dunăre plătindu-li-să anul până la 60000 lei.

În străinătate, unde cultura pământului a ajuns la o însemnată dezvoltare, sunt mulți țărani al căror singur venit e priceperea câștigată în practică sau școli. Avem și noi astfel de școale, de cele practice, al căror scop e creierea muncitorilor speciali pentru agricultură și cele l'alte ramuri ale sale, cum sunt viticultura, horticultura, arboricultura. Acestea să găsească până acum, sau relativ înapoiate sau pe mâna altora, așa în cât oferă un câmp larg celor ce ar voi să se devoteze lor. În alte direcțiuni s'a făcut deja această salutară schimbare, și e de dorit să se realizeze cât mai curând și în cele arătate mai sus. Am chiar intențiunea să întemeez pe fie-care Domeniu câte o modestă școală în care copii locuitorilor să se deprindă imediat după terminarea cursurilor primare cu lucrările agricole raționale. Am văzut multe de acestea în Germania și mi aduc aminte mai cu samă de una depe un Domeniu al Principelui de Hohenzollern la Sigmaringen, care a dat rezultate minunate. Aș fi dorit să le pot introduce cât de curând, dar de și nu cer sume mari, trebuie să așteptăm sfârșirea celor l'alte lucrări, cum sunt construcțiile. Până atunci însă d.v. urmași a învăța pe săteni, în conferințe și mai ales la câmp în cursul muncii explicându-le cum să lucreze mai bine.

... De asemenea meseriile sunt o bună bază de existență: ele îngăduie adese omului o viață liniștită de cât a plugarului care e mai expus. Înțeleg de o cam dată pe meșteșugarii cari lucrează pentru populațiunea rurală, și cari stabilindu-se la sate ar putea să-și agonisească traiul cu înleznire mai cu seamă dacă vor ține paș cu cei dela oraș. Ca pildă puteți da pe copii locuitorilor cari au fost trimiși și susținuți de noi în școlile de meserii și cari acum lucrează în atelierile noastre, în condițiuni bune.

Dar pentru a putea ajunge la o îndreptare pe această cale, în care văd

vindecarea multora din relele actuale, trebuie mai întâi combătută energic credința, că lipsa de pământ e singura pricină a sărăciei și că săteanului nostru nu i să cade să tacă și altceva de cât agricultură. Nu să impune aceasta cu atât mai mult cu cât lipsa de pământ așa cum să înțelege, azi să va simți totdeauna.

(Va urma)

Din țeară și din afară.

Război vamal între Austro Ungaria și Sârbia.

Regatul Sârbiei a încheiat cu principatul Bulgariei uniune vamală. Pertractările au știut așa de bine să le tainuiască, încât abea săptămânile trecute a pătruns vestea în publicitate, pecând Sârbia începuse deja pregătirea negocierilor cu Austro Ungaria pentru reînnoirea convenției comerciale care expiră acum în Martie. Indată ce lucrul s'a aflat, Austro Ungaria a pvocat Sârbia să se declare și tot-odată a pvocat-o să nu înainteze parlamentului sârbesc proiectul uniunii cu Bulgaria, căci la dincontră va întrerupe negocierile pentru noul tractat comercial.

Sârbia după chipzuiala consiliilor de ministrii a răspuns hotărât Austro-Ungariei, că nu poate implini dorința (adecă porunca), deoarece aceasta ar jigni demnitatea suveranității statului neatârnat.

După asta a urmat mai de grabă, ce era de altcum de prevăzut, Ungaria a închis prin o ordinațiune telegrafică a ministerului de agricultură granițele printru importul de vite, porci, și galițe (hoară) din Sârbia, pe motiv, ca să nu se lățească și în Ungaria boalele de vite care au isbucnit în Sârbia.

Dacă această stare de lucruri să va menține până când tractatul cel vechiu comercial expiră, atunci să va începe războiul vamal, cum s'a pornit în anul 1886 între România și Austro-Ungaria.

Urmările acestor întâmplări neașteptate să și resimt în capitala țerii în Budapesta. Aici cei interesați au și convocat o conferință ca să se sfătuească ce e de făcut dacă granița Sârbiei va rămânea închisă pentru importul de carne. Și s'a și recercat ministrul de agricultură ca să deschidă cel puțin granița României pentru acest import.

Că să va deschide iară granița României ori nu, asta nu să poate ști înainte, dar una să poate deduce din acest conflict iscat între Sârbia și Austro-Ungaria, anume, că prețul vitelor și prin urmare și al cărnii să va urca de bună seamă.

Făgăduim că vom ținea pe cetitorii nostri în curent cu ceea ce să va mai întâmpla în urma acestora.

Franta.

Alegerea noului președinte. (Franta după cum știm este republică, asta înseamnă că aci nu domnește voința unei singure per-

soane, a monarhului, ci voința poporului — suveranitatea poporului — reprezentată de adunarea națională, care își alege un președinte pe timp de 7 ani).

Implinindu-se în 18 Faur a. c. 7 ani de când Loubet ocupă locul de președinte al republicei Franța, el ne mai voind să fie reales, adunarea națională a treia a republicei Franceze convocată pe 18 Ianuarie st. n. în palatul dela Versailles (lângă capitala Paris) a proclamat ales de președinte pe un nou period de 7 ani, cu o majoritate de 449 voturi pe republicanul Clement Fallieres, față de naționalistul Doumer care a căpătat numai 371 de voturi.

Turcia.

Cu cât ne apropiem mai tare de primăvară, cu atât mai dese sunt știrile îngrijitoare cari vin din Macedonia. Să vorbește adecă că la primăvară Bulgarii vor face o rescoală generală în vilajetul Uesküb. — Deoarece însă revoluțiile și răzmirițele anunțate dinainte, nici odată n'au reușit, să nădăjduim că și aceste știri sunt numai niște manevre ale speculanților bulgari.

O noauă reuniune agronomică.

Cetim în „Telegraful Român“ că în sf. sărbători ale Nașterii Dlui la Abrud, după terminarea adunării generale a comunității de avere din Abrudsat, ținută în sala cea mare a școlii de acolo, — și după frumoasa și instructiva vorbire a dlui avocat Dr. Vasile Fodor, la propunerea preotului Iosif Gomboș, poporul întrunit în număr de peste 500 persoane, cu mare însuflețire a decis înființarea unei reuniuni economice.

S'a ales apoi comisiunea pentru a pregăti și prezenta proiectul de statute și a convoca adunarea de constituire.

Dl Dr. V. Fodor a predat cu aceia ocaziune o sumă de 50 cor., menită drept premiu pentru cei ce să vor distinge pe terenele economice. Și a pus la dispoziția reuniunii o bibliotecă, constatătoare din 72 opuri, de cuprinse economice.

Felicităm cu căldură aceasta pornire frumoasă și îi dorim prosperare, căci în adevăr Abrudeni prin acest pas al lor conlucră în mod real și practic la înaintarea economică a poporului, atât de dorită din partea tuturor. Ne cade bine, când vedem, că un avocat vrednic dând mâna cu distinsul preot Iosif Gomboș conlucră împreună la realizarea dorințelor accentuate de atâtea ori în coloanele revistei noastre. Dorim ca dinșii să aibă pe terenul acesta mulți imitatori în toate părțile locuite de poporul român, căruia prin aceasta i-să face posibilă asocierea după care va avea folos și moral și material.

Aceasta pornire ar fi de dorit să se ajutoreze din partea asociațiunii pentru

liter. și cultura pop. român, iar conzistoriile să îndemne pe preoții și învățătorii vrednici a să ocupa sistematic cu astfel de afaceri, încurajându-i și ajutându-i din fondurile disponibile pe cei ce să disting.

Societatea economică din Kesmárk ținându-și adunarea s'a generală în 22 Ianuarie a. c., estragem din raportul ei următoarele: în decursul anului s'au ocupat cu ajutorarea micilor economi procurându-le diferite semințe alese pentru sămănat, vite bune de prăsilă, diferite mașini agricole și împrumuturi ieftine. În programul anului viitor au luat de probleme sporirea vitelor prin procurarea mai multor tauri și vaci bune de prăsilă și înființarea unei fabrici de spirit pe acțiuni.

Agricultură.

În multe părți ale țerei în această lună pamântul e svântat de umezeala cea cazut în lunile trecute, așa că să pot face arături pentru sămănatul de primăvară. De aceea uneltele agricole ca plugul în luna aceasta să se repare dacă are lipsă de îndreptare, așa că îndată ce timpul este bun pentru facearea araturilor să se înceapă această lucrare, fără să se amâne de pe o zi pe alta din cauza plugului.

În grădina de pomi. Se culeg cuiburile de omizi de pe pomi, într'un coșuleț și să ard. Cuiburile fluturului alb să culeg cu multă înlesnire, mai greu este de cules al fluturului de noapte, care își așează ouăle sub formă de inel pe crăcuțele cele tinere. Culoarea acestor ouă de multe ori se confundă cu culoarea crăcuțelor. De aceea la culesul acestor cuiburi omul trebuie să fie cu multă băgare de samă. Când se culeg omizile se pot tăia din pom crăcile care sunt uscate, precum și celea cari se încrușișează unele cu altele, ramurile care sunt crescute pe tulpină fără nici o regulă, ca și crăcile cari sunt date dela rădăcini. Se pot tăia crăcile bătrâne pentru reîntinerirea pomilor. La pomii a căror coroană nu este încă formată, li-se pot suprima crăcile de prisos, iar cele rămase se scurtează.

Tăiatul altoilor. Ramurile de altoi se aleg acele care sunt crescute în tața soarelui și spre vârful pomului, ca cele mai bune crescute și coapte. După ce ramurile s'au tăiat să leagă cu tei și să păstrează în pivniță în năsip, până primăvara; dacă n'avem pivniță să se îngroape în pământ în dosul unui bordei spre miez-noapte.

Altoi se taie numai din pomi tineri și viguroși și dacă sunt de mai multe soiuri li se leagă o tăbliță, ca să nu se amestece.

Albinele În această lună se caută stupii spre a se vedea dacă nu sunt atacați de șoareci, care pot să facă mari stricăciuni; când șoarecii ar intra în stup, prăpădesc nu numai albinele ci și fagurii. De multe ori își fac chiar și cuiburi între faguri, așa că în acest caz răul este și mai mare pentru stupi.

DOCTORUL DE CASĂ

Ca să scapi de bube în gură și de pe buze. Să unge buzele cu lapte de var, sau amestec de miere, oțăt și piatră acră, ori borax.

Pentru copiii cari varsă și au urdinare. Să pune într'un blid albușul dela 3 ouă, 250 grame apă și 50 grame zahar, și să bat bine, până s'au amestecat bine, la un loc. Acest amestec să dă copiilor, fie cu lingurița, fie cu păharul, ori de câte-ori vrea copilul. E bine ca acest leac să se țină într'un loc răcoros și în fie-care zi să se găsească proaspăt.

Știri de tot felul.

Boboteaza la Orăștie, s'a serbat cu cunoscuta trumoașă ceremonie, eșind poporul în procesiune la riu, unde s'a făcut slujba sfințirii apei, de prot. V. Domșa și preot. I. Moța. Cântările bisericesti executate de corul mixt de sub conducerea Dl I. Branga, răsuna armonios în piața de lângă riu. Salvele de onoare le-a dat o companie din al 31-lea regiment.

† **Elena Tilicea născută Haneș** preoteasa pări telui Iosif Tilicea din Hărău a reposat la casa părintească în Orăștie în etate de 24 de ani, rămânând după dânsa o mică orfană de 1 an și 9 luni. Dumnezeu să o odichnească în pace!

»**Societatea română de editură**« să înființază în Budapesta cu scopul: să întemeieze întreprinderi, ziaristice, să cumpere astfel de ietreprinderi, să edee ziare și cărți. Societatea să întemeiază pe timp mai lung de 50 ani. Capitalul social va fi 250.000 Cor., care va putea fi ridicat la 500.000 C. acțiunile la purtător, de câte 100 Cor. La subscriere să plătesc 30%, termenul din urmă de subscriere e 15 Februar a. c. În primii 10 ani profitul trece la fondul de rezervă, după aceea să plătește dividendă de cel mult 8%. Spese de fundare să plătesc 2 cor. de fiecare acțiune. Prospectul e subscris de George Pop de Băsești, proprietar (Băsești), Dr. Ioan Mișu, proprietar (Vinerea), Dr. A. Vlad, deputat (Orăștie), Dr. Teodor

Mihali, deputat (Dej) Dr. Vasilie Lucațiu, paroch (Șișești), Vasiliu Damian, deputat (Brad), Dr. Ștefan C. Pop, deputat (Arad), Dr. George Popoviciu, protopop (Lugoj), Dr. Ioan Suci, deputat (Arad), Dr. Vasilie Goldiș, secretar conzistorial (Arad), Liste de subscriere să află la susnumiții domni.

Hymen. D șoara Elvira Cristea s'a logodit cu Dl Dr. Niculaie Schiau avocat.

— D-șoara Lucreția Belei s'a logodit cu dl Ioan Rob comerciant. Să fie într'un ceas bun!

Cetim în foile din capitala ca judecătoria de acolo a condamnat pe rigorosantul Dr. Victor Dumitrian la 7 și pe F. Verzár la 4 zile temniță de stat fiindcă s'au duelat. Cauza duelului ar fi un conflict la o petrecere cu dans, în urma cărnii Verzár iar fi scris lui Dumitrian o epistolă ofensătoare. Acesta la provocat deci pe Verzár la duel, care n'a avut urmări grele, decât unele zgârieturi.

Invențiune nouă. Un învățator maghiar, Paul Horvath, a inventat un leagán pentru copilași, pe care nu trebuie să-i mai legene Mama cu mâinile ei, căci leagánul e provăzut cu un aparat care leagă singur. Inventatorul a obținut brevet (patentă) în Ungaria pentru invenția sa folositoare.

Pentru a veni în ajutorul țărănilor, ministerul de domenii din regatul România a cerut un credit de 45 de mii de lei, pentru a cumpăra sămânța de lucernă pe care apoi să o distribue în mod gratuit (în cinste) micilor cultivatori.

Pentru vreo câțiva critici să omori un om. Și asta s'a întâmplat în Budapesta saptămâna trecută. Calfa de croitor L. Warsofsky s'a jucat în cărți cu prietinel său F. Drechsler. Cel din urmă rămare la sfârșitul jocului dator 4 crețari camaradului său. Acesta ia făcut din cauza asta imputări aspre. Pe stradă s'au apucat să se certe. Drechsler a susținut că Warsofsky ar fi jucat fals. Warsofsky infuriat de învinuirea asta nedreaptă, scoase briceagul și'l înfige în burta lui Drechsler. Până să ajungă la spital Drechsler a murit, ear Warsofsky a fost arestat.

Cetim în reînviata »Revista Bistriței«, că ajutorul de 400.000 Coroane pentru înființarea convicțului de pe lângă gimnaziul diu Năsăud, votat din venitele pădurilor celor 44 comune din districtul Năsăudului încă în primăvara anului 1904, a sosit aprobat și dela

guvern. Condițiunile de aprobare sunt: ca ajutorul să se întrebuițeze numai pentru înființarea convicțului să se înainteze spre aprobare la ministrul de instrucțiune, tantemele ce să plătesc acum comunelor să nu scadă. Asigurarea ajutorului să va face în 15 ani.

Moarte în horă. Cetim în »Tribuna«, că în Sânmiclăușul-mare în ziua de Anul-Nou s'a întâmplat acolo o nenorocire, care a făcut mare senzație în comună. După amiază s'a încins hora în curtea bisericii, și când jocul a fost mai cu foc, o nevastă cu numele Elena Muntean, pe când se 'nvârtea în horă, a căzut deodată moartă pe loc. Era de față și preotul Ioan Popovici și medicul, dar n'a mai fost ajutor. Au rămas doi copilași, unul de 4 ani, celălalt de 2 și jum. Vestea s'a răspândit iute în sat și când au dus-o cu trăsura acasă, s'a adunat satu întreg să vadă minunea ce Dumnezeu a făcut-o chiar în ziua de Anul-Nou.

Fuga fetelor lui Nuri Pașa. Nuri-Pașa este viceministrul de externe al Turciei, deci o persoană cu mare trecere. Într-o bună zi fetele acestui pașa au luat la sănătoasă fără ca disperatul tată să poată da decât odată de urma lor, și aceasta a fost când fetele erau în Belgrad capitala Sârbiei. Mai mulți detectivi (polițiști travestiți) au păzit hotelul în care luaseră quartir fetele și tata înștiințat a plecat îndată după ele. Însă când a ajuns și s'a făcut cercetare în hotel, ele nu mai erau, adică ele părăsiseră hotelul îmbrăcate ca bărbați și după cum să dă cu socoteală au trecut Dunărea și sunt acum în Ungaria. Desperarea lui Nuri pașa nare margini, deoarece el nu să mai poate întoarce în Turcia fără fete, căci căpătase îngăduială dela Sultan să părăsească Turcia numai sub condiția că să va întoarce cu fetele.

5000 de Coroane pentru un ochiu, nici nu e așa mult, dacă te gândești ce scumpă e lumina ochilor. Atâta a trebuit să plătească prințul Sixt de Parma, care la o vânatoare de fazane a împușcat din gresală ochiul unui tinăr vânător. Prințul ia imbiat la început ca despăgubire 100 de coroane, ceea ce vânătorul revoltat n'a vrut să primească. Și după ce l'a amenințat pe prinț că-i va face proces, acesta s'a învoit săi dea pentru ochiul împușcat 5000 de Coroane.

Fabrica de mătasă în Ardeal. În Câmpia Ardealului s'a proiectat înființarea unei fabrici de mătasă, care să ocupe la început 300 de muncitori.

Di Bezeredi Paul împuternicitul sta-

tului, a și trimis 30 de mii de frăgari prin diferitele comune ardelenne ca să se sădească.

Vii de 8 veacuri. Sunt vii de 800 ani. Aceste vii să găsească în apropierea mănăstirii din Saint-Jean de Biré, în Franța. Ele au fost plantate acum 8 veacuri de primii călugări ai acestei mănăstiri. Ele sunt aproape sălbătice. Numai în ani calzi dau struguri.

Cartoful (grumpăna) în Germania. Să știe că Germania este țara unde cultura cartofului este cea mai întinsă. Printre felurile culturi cartofului ocupă rangul al 3-lea. În anul 1903 s'a recoltat 43 milioane tone de cartofi, iar în 1904 numai 36 milioane, însă în anii 1900 și 1901 recolta a fost mult mai mare.

Francia nu cultivă nici jumătate din suprafața ce se cultivă în Germania cu cartofi, Austria și Statele unite abia 1/3; Ungaria și Anglia numai o 1/6. Singura Austro-Ungaria poate rivaliza până la un punct cu Germania dar producțiunea sa este mult mai mică.

Nr. 739/905 a. f. c. x. d.

Excursiune de documente.

Domeniul fondului central școlastic din districtul Năsăudului aflător pe hotarul comunei Cianul Mare (comitatul Turda Arieș) cu o pozițiune frumoasă în extensiune de 1010 jugăre 1204 ozi constă din pământ arător (circa 530 jug) fâneață (circa 360 jug) și pășune (circa 90 jug) totul de clasa primă și a doua din preună cu edificii de locuit și edificii economice să va da pe calea licitațiunii publice în arândă începând din 24 Aprilie 1906 pe 6 eventual pe 10 ani după oaltă.

Prețul de strigare ca arândă anuală e stabilit pe 9372 coroane.

Licitația se ține exclusiv cu oferte scrise închise care sunt de a să trimită până în 20 Februar 1906 la 11 ore înainte de amiază cu vadiu de 937 coroane la subscrisa comisiune administratoare în Năsăud.

Oferentele trebuie să dechere în ofertul său că cunoaște condițiunile de licitație și de contract pe acelea le primește și să supune lor necondiționat.

Condițiunile de licitație și de contract să pot vedea în cancelaria fondurilor de unde să pot lua în copie.

Din ședința comisiunii administratoare de fondurile centrale școlastice și de stipendiu din districtul Năsăudului, ținută în Năsăud la 10 Ianuarie 1906.

Domide Gerasim m. p. Dr. Simeon Nistor m. pl.
președinte secretar

Piața de bucate.

La bursa din Budapesta din 22 Ian. a. c. Circulațiunea pentru vinderea și cumpărarea bucatelor au fost neînsemnată. Sau vindut 3.006 m. m. grâu, — 1622 m. m. săcară, — 1808 m. m. orz, — 3300 m. m. ovăs, — 626 m. m. cucuruz. Prețurile 16—17 cor., grâul per m. m. 13—14 cor., săcara per m. m. 14—15 ovăs și tot asemenea orzul per m. m., ear cucuruzul 13—14 cor. m. m.

Poșta redacțiunii și administrațiunii.

Onorații domni, cari au primit nr. 1 și 2 din revistă și nu iau retrimis; să consideră de abonați, și binevoiască a trimite prețul abonamentului indicat în fruntea foaiei la adresa administrațiunii.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 15—21 Ianuarie v. 1906.

Dum	15 Birchis. Holdos. Zam.
Luni	16 Goroslăul de pe Someș. Micăsasa Prostea mare Sebeșul săsesc. Vârșet.
Marti	17 Caraja mare. Chirpăr.
Merc.	18 Eted.
Joi	19 Cătină Dupăsdorf. Sângeorzul săsesc. Teaca.
Viner	20 Caranșebes. Ó-Pécska Somchereg.
Sâmb	21 Bărot. Gherla. Ghierghio-Ditru. Ghiriș. Lugoș. Nocrichiu. Prejmăr.

Dum. lui Zacheu, gl. 6 sft. 1.

Dum	15 C. Pavel	28 Carol
Luni	16 Lanț. Ap. Petru	29 Francisc
Marti	17 C. Antonie	30 Martina
Merc.	18 P. Atanasie	31 Petru Nol.
Joi	19 C. Macarie	1 Febr. Ignat.
Viner	20 † C. Eutimie	2 † Int. Dluș
Sâmb	21 C. Maxim	3 Blasiu

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Din una sau din alta

pricină mulți copii tânjesc în creștere, de cele mai multe ori însă din cauza morburilor ce obvin în restimpul creșterii dinților. Într'adevăr is uimitoare sărviceile alese ce le face în atari cazuri EMULZIUNEA lui SCOTT, care face cu puțință ca copiii se treacă peste răstimpul greu al dinților fără năcăz și ca creșterea lor să nu lase nimic de dorit.

EMULSIUNEA lui SCOTT se pregătește din cel mai fin oleiu de ficat de știucă cu adaugerea de var fosforic și natriu.

Pentru veritabila EMULSIUNEA a lui SCOTT garantează semnul adaus aici; un pescar ducând pe spate o știucă mare.

Se capătă în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL 2—10
»Városi gyógyosztára«
BUDAPETT, IV., Várzi-utca 34/50.

O sticlă veritabilă costă 2 K. 50 fl.

Sz. 976—1905 végr.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bró-ági végrehajtó az 1881-évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1905 évi 7962 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurél ügyvéd által képviselt „Dacia” pénzügyi társaság javára Troka Péter és t. ellen 1057 K. s jár. erejéig 1905 évi október hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1570 kor.-ra becsült következő ingóságok, v. m. szarvasmarhák, sertések, buza, kukorica stb., nyilvános árverésen eladtnak.

Mely átvételnek az Algyógyi kir. járásbíróóság 1905-ik évi V. 426/2 számú végzése folytán 1057 kor. tők követe. és ennek 1901 évi márczius hó 1 napjától járó 6% kamatai, 3% váltó és eddig összesen 108 kor. bíróság már megálapított költségek erejéig, Algyógyfalva községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1906 évi február hó 2-ik napján délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében kézpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is, el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1906 évi Január hó 11 napján.

Ruszuly Imre
kir. bir. végrehajtó.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi”,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

ALTOI

de viață de vie ireproșabili
precum și capeti (surcei) și rădăcini de
viață de vie europeană și americană,
să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viață de vie
din Mediaș (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și președintele comisiei de
vierit al societății agricole săsești din
Transilvania.

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace
technice și fiind bine asortată cu tot felul
de caractere de litere din cele mai mo-
derne, e pusă în pozițiune de a putea
executa ori-ce comande prompt, cu cea
mai mare acurateță și cu prețuri ieftine.
Totodată să îngrijește ca acelea să fie es-
tetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul
celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și acurateța
cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, să roagă de binevoitorul
sprigin al institutelor românești și
al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptru agricultura
industrie și comerciu.

Comandele
din afară să
efectuească repede!

„D A C I A”

institut de credit și economii societate pe acții.

Reședința societății: ORĂȘTIE (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii: (Strada Berăriei nr. 12)

CAPITAL SOCIAL 100.000 COROANE.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100
cor. 5½%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț
de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale,
corporațiuni culturale ori cu scop
de binefacere cu 6%.

Contribuția exarțială pentru su-
mele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru de-
puneri se cuprinde în libelul de de-
duneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se
pot face și prin postă și se resol-
vează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe
lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă
siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe
aurituri, argintării, pe lângă dispozi-
țiile legale existente, procurându-și
concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte pu-
bliche, pe cari în cas de lipsă le poate
lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lu-
cruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi co-
merciale și economice, în societate
cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează rea-
lități și alte drepturi și întreprinderi
de tot soiul.

Direcțiunea.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de război pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și război sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detrageră și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 29-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
(190) de 20

Nu e mijloc secret
pe lângă garanție

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani. 95-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

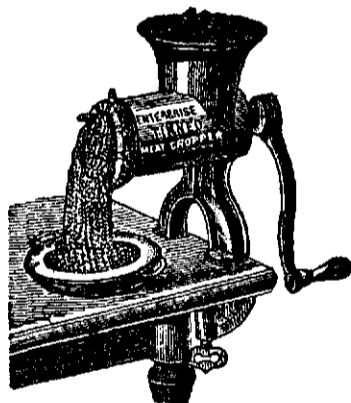
Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

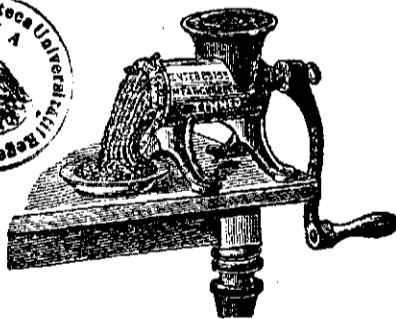
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadsz 42G. colțul
strada Kálmán.

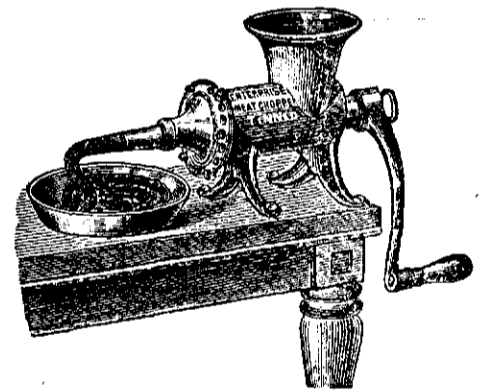
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Forma Q, R, RR, S, U.

Forma SS, U, T.

Forma UU, T.

Mărimea: Q R RR S SS U UU T cuțitul pe roata de învârtit
taie pe minută: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ 1 1 $1\frac{1}{4}$ $1\frac{1}{2}$ $1\frac{3}{4}$ kgr.
Prețul: K. 4-10, 4-90, 6-50, 7-80. 7-50, 11-20, 14-60, 25-.

Acățându-i-se o pâlnie ce costă 40 fil. se poate folosi fiecare din aceste mașini și la umplut de cârnați. Mașini de tot micuțe pentru tocat carne „COLIBRI” costau 2 cor. 50 fileri.

Carol F. Jickeli, Sibiu (Nagyszeben)

**Insertiuni și reclame
cu prețuri moderate să primesc la adm.
revistei „BUNUL ECONOM”**